

90 ANYS DEL VOT FEMENÍ

1 D'OCTUBRE DE 1931

¡Las mujeres! ¿Cómo puede decirse que cuando las mujeres den señales de vida por la República se les concederá como premio el derecho a votar? ¿Es que no han luchado las mujeres por la República? ¿Es que al hablar con elogio de las mujeres obreras y de las mujeres universitarias no está cantando su capacidad? Además, al hablar de las mujeres obreras y universitarias, ¿se va a ignorar a todas las que no pertenecen a una clase ni a la otra? ¿No sufren éstas las consecuencias de la legislación? ¿No pagan los impuestos para sostener al Estado en la misma forma que las otras y que los varones? ¿No refluye sobre ellas toda la consecuencia de la legislación que se elabora aquí para los dos sexos, pero solamente dirigida y matizada por uno? ¿Cómo puede decirse que la mujer no ha luchado y que necesita una época, largos años de República, para demostrar su capacidad? Y ¿por qué no los hombres? ¿Por qué el hombre, al advenimiento de la República, ha de tener sus derechos y han de ponerse en un lazareto los de la mujer?

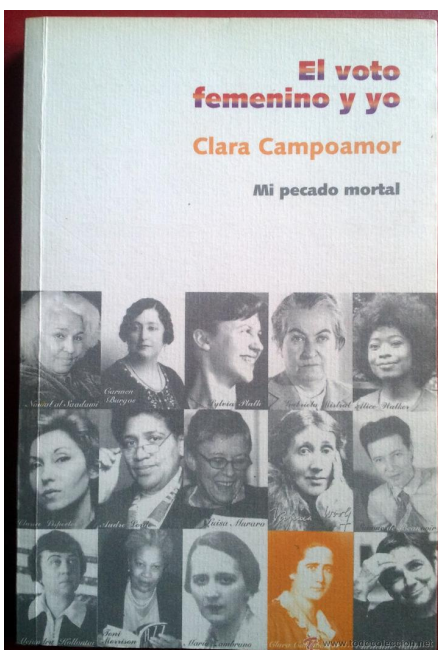

Clara Campoamor

El Sr. VICEPRESIDENTE (Barnés): Queda aprobado el art. 34. (El resultado de la votación es acogido con aplausos en unos lados de la Cámara y con protestas en otros.—Un Sr. Diputado: ¡Viva la República de las mujeres!—Varios señores Diputados pronuncian palabras que no se oyen claramente, por el ruido que hay en el salón.)

El Sr. PRESIDENTE: ¡Orden, orden, Sres. Diputados! El Sr. Carrasco Formiguera tiene la palabra para explicar su voto.

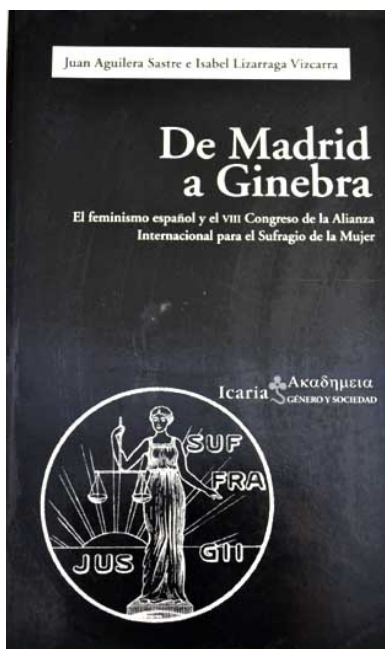
L'1 d'octubre de 1931, les Corts van aprovar per primera vegada en la història d'Espanya l'article constitucional que va consagrar el dret al **vot femení**, per 161 vots davant 121, i a l'hemicicle només hi havia tres dones, dues de les quals eren **Clara Campoamor** i **Victoria Kent**, que varen defensar posicions molt diferents. Dos mesos després, aquesta votació es va ratificar amb l'aprovació de la Constitució de 1931. Va ser el 19 de novembre de 1933, durant la II República, quan 6.800.000 dones varen poder triar per primera vegada els seus representants. Eren les segones eleccions generals que tenien lloc en el nou Estat republicà i varen suposar la victòria del CEDA.

CAMPOAMOR, Clara

EL VOTO FEMENINO Y YO: MI PECADO MORTAL

Cent anys després, ser una dona, política, guerrera, feminista, que fa la seva feina, continua essent un desafiament. Avui com ahir, l'escriptura de les dones intel·ligents s'omple d'ironia i humor, clarividència i confiança. Les lluites de Clara Campoamor són diverses: per a abolir la prostitució, somni que aconseguí amb l'arribada de la República, després d'infructuosos intents; per a canviar la jurisprudència i abolir la pena de mort i l'ocupació infantil, i el vot femení, per la consecució del qual va ser abandonada pel partit radical.

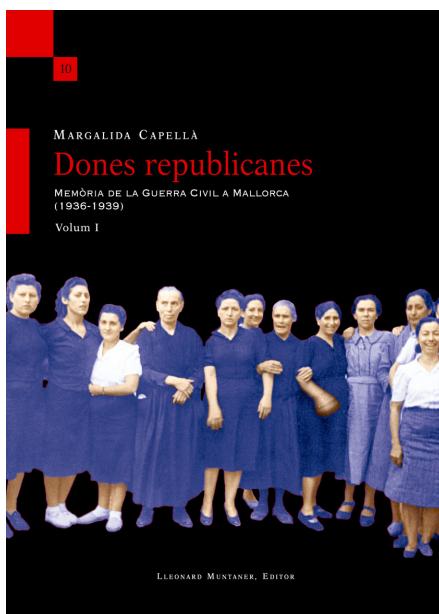
AGUILERA SASTRE, Juan
LIZARRAGA VIZCARRA, Isabel
DE MADRID A GINEBRA : EL FEMINISMO ESPAÑOL Y EL VIII CONGRESO DE LA ALIANZA INTERNACIONAL PARA EL SUFRAGIO DE LA MUJER (1920)

El VIII Congrés de la IWSA, la *International Woman Suffrage Alliance* va tenir conseqüències històriques per al feminisme espanyol: per primera vegada en la seva breu i vacil·lant existència, les organitzacions feministes més importants d'Espanya varen enviar una representació oficial a una convenció mundial d'aquest nivell.

BALLÓ, Tània

LAS SINSOMBRERO: SIN ELLAS LA HISTORIA NO ESTÀ COMPLETA
LAS SINSOMBRERO 2: OCULTAS E IMPECABLES

Amb el terme Generació del 27 es designa el que segurament és el grup de literats i artistes més influents i coneguts de la cultura espanyola. El seu llegat és àmpliament reconegut, sempre que parlem d'ells. Però què succeeix amb elles? És que potser no hi havia dones?

CAPELLÀ, Margalida

DONES REPUBLICANES: MEMÒRIA DE LA GUERRA CIVIL A MALLORCA (1936-1939)

"Les dones varen tenir un paper molt més rellevant que no es pensa en la defensa dels ideals republicans i que molt sovint ho varen pagar de moltes maneres amb la presó, en alguns casos amb la mort, amb humiliacions com ser rapades o haver de beure oli de ricí, amb multes o simplement –i no és poc– amb insults i marginació."

2 volums. (Del pròleg de Josep Massot i Muntaner)

CORTÉS, Emilia

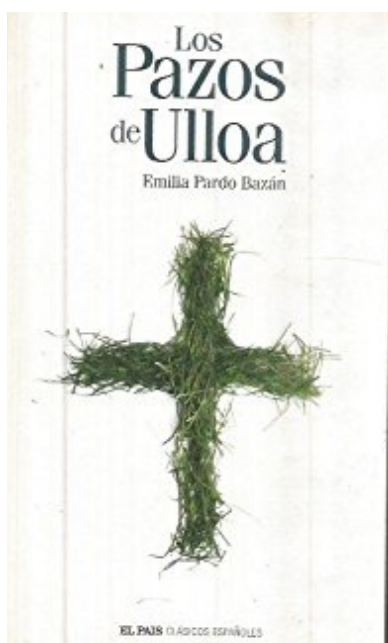
ZENOBIA CAMPRUBÍ: LA LLAMA VIVA

Una biografia sorprenent, emocionant i commovedora, en què la veu de Zenobia ressona sense intermediaris per a transmetre els seus anhels, les seves preocupacions, que varen ser moltes; el seu dolor, que representa el de moltes dones d'aquells anys i, sobretot, la increïble energia i l'amor sense límits amb què va escometre totes les facetes de la seva vida i tots i cadascun dels projectes en els quals es va embarcar. Amor i energia que li van valer l'apel·latiu de *La llama viva*, per part d'en Juan Ramón Jiménez.

ESCARTÍN, Joana M SERRANO, Aina R

LA DONA EN LA MALLORCA CONTEMPORÀNIA

Aquesta monografia, centrada en l'illa de Mallorca, és una aportació nova, per mitjà d'una fructuosa perspectiva interdisciplinària, a la història social de la dona contemporània. Les autores parteixen de l'estat de subordinació en el segle XIX i la major part del XX; descriuen la lluita a favor de l'emancipació i clouen l'estudi amb una exposició de la situació actual.

PARDO BAZÁN, Emilia

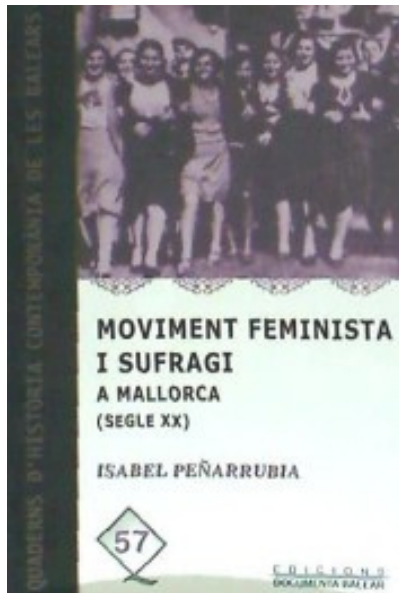
LOS PAZOS DE ULLOA

La muntanya gallega, el caciquisme i la decadent noblesa rural són analitzats per l'autora. El progrés urbà, representat pel jove sacerdot Julián, i la barbàrie rural, encarnada en Primitivo, es contraposen en un món dominat per una naturalesa violenta, immoral i sensual, i la possibilitat de transformació serà posada en qüestió.

PEÑARRUBIA I MARQUÈS, Isabel

MOVIMENT FEMINISTA I SUFRAGI A MALLORCA (SEGLE XX)

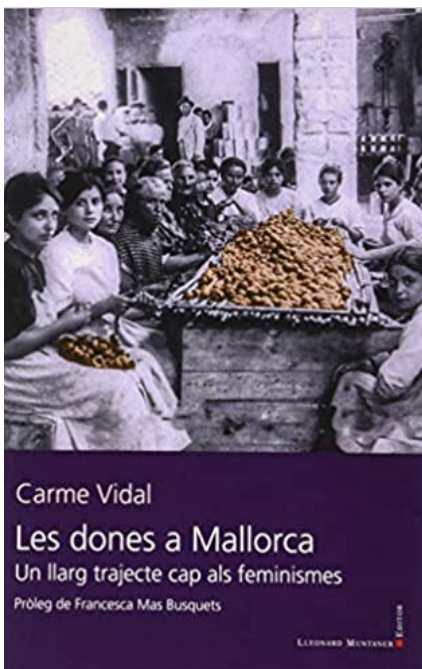
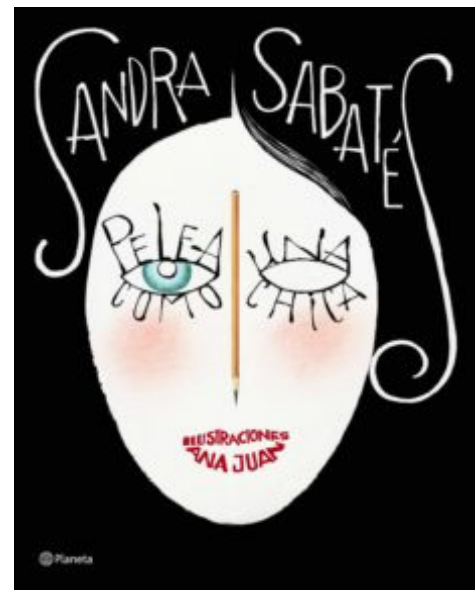
Durant l'època contemporània les dones reivindicaren, d'una manera successiva, els seus drets econòmics, civils i polítics. Als països catòlics, la lluita per la igualtat de drets polítics començà amb un cert retard, però, ja en el primer terç del segle XX, sorgí un moviment feminista que centrà una gran part de la seva actuació en la reivindicació del sufragi per a la dona. Les feministes mallorquines del segle XX, hereves dels corrents obreristes i republicans de la centúria anterior, es caracteritzaren per un elevat grau de preparació, i foren ben presents en el debat polític que culminà amb la concessió del vot femení l'any 1931.

SABATÉS, Sandra

PELEA COMO UNA CHICA

Polítiques, escriptores, mestres, poetes, advocades, inventores, artistes... Sandra Sabatés se submergeix en el nostre passat per a rescatar les vides de dones il·lustres i valentes que varen desafiar prejudicis, varen superar barreres i varen obrir camins. Un llibre preciós amb il·lustracions d'Ana Juan que ens ofereix l'oportunitat de rellegir el nostre passat a la recerca de dones que han estat poc reconegudes o directament oblidades de la història espanyola: un tema que sens dubte interessarà a molts de lectors sensibilitzats amb el feminisme.

VIDAL, Carme

LES DONES A MALLORCA: UN LLARG TRAJECTE CAP ALS FEMINISMES

"Una excel·lent contribució a un dels compromisos del feminisme: fer justícia a la memòria de moltes dones, a la seva vida i influència en la comunitat; sense limitar-se a dones il·lustres o rellevants, que són les que tenen més assegurat ser conegudes i reconegudes. Estem davant una història encara per investigar i en la qual aprofundir, i que la injustícia flagrant del patriarcat realment furta al coneixement un univers sencer: el de les vides de les dones, silenciand-ne protagonisme en el passat i minvant els referents per a les següents generacions, provocant el que podríem anomenar, una amnèsia estructural i un oblit prescriptiu. Per contrarestar aquest mal, tenim la sort que tantes dones joves facin seva la consigna feminista de qüestionar el que ens ve donat com a natural."

(Del pròleg de Francesca Mas Busquets)

També us pot interessar:

BURGOS, Carmen de

La mujer fría

CAMPOAMOR, Clara

El pensamiento vivo de Concepción Arenal

MILL, John Stuart

La esclavitud femenina

PARDO BAZÁN, Emilia

La mujer española y otros escritos

Un grup de dones votant a les eleccions generals de 1933

CARNÉS, LUISA
Tea Rooms

Corren els anys trenta a Madrid i les treballadores d'un distingit saló de te pròxim a la Porta del Sol ajusten els seus uniformes per a començar una nova jornada laboral. Antonia és la més veterana, encara que mai ningú li ha reconegut la seva competència. A la petita Marta, la misèria l'ha feta tornar decidida i agosarada. Paca, a la trentena i beata, passa les seves hores d'oci en un convent, i Laurita, la fillola de l'amo, es té per una «noia moderna». Únicament Matilde té aquest «esperit revoltós» que es planteja una existència diferent. Totes treballen per un salari de fam i una absoluta falta d'expectatives. Estan acostumades a callar: davant el cap, davant el marit, davant el pare. La seva vida es tradueix en aquesta reflexió de Matilde: «Deu hores de treball, cansament, tres pessetes».

Autora no reconeguda de la Generació del 27, Luisa Carnés, va escriure aquesta portentosa novel·la social trencant els esquemes narratius de l'època. Una veu fonamental per a acostar-nos a la realitat de les dones espanyoles de començaments del segle xx.